

PAMETNI KNHA
OBCE SUMIC

ČECH VE SVÁ PRÁVA PEVNOU VÍRU
CHOVÁ.....
NUŽ, TRYZNITELÉ, RVĚTE NÁS A
KOSTE —
MY OD KOŘENE VYŽENEME ZNOVA !
AD. HEYDUK

ČIM MENŠÍ VLAST JE MÁ,
TÍM VĚTŠÍ MÁ K NÍ LÁSKA.
H. K. MÁCHA

PAMĚTNÍ KNIHA OBCE ŠUMIC.¹

Čech ve svá práva pevnou víru chová.....

nuž, tryznitelé, rvěte nás a koste –

my od kořene vyženeme znova!

Ad. Heyduk

Čím menší vlast je má, tím větší má k ní láska.

H . K . Mácha

Obecní rada obce Šumic potvrzuje, že tato pamětní kniha obsahuje sto jeden list /202 strany/ všechny řádně očíslované.

V Šumicích dne 25. října 1938

obecní radní

starosta

---

¹ V *Pamětní knize obce Šumic* jsou zachyceny klíčové události obce v období 1918 – 1938.

Kronika nebyla soustavně vedena z roku na rok, ale sepsána zpětně ve dvou časových bodech – jednalo se o roky 1938 a 1945. V roce 1938 sepsal kronikář *František Palička* zpětně roky 1918 – 1924. V roce 1945 dopsal kronikář *Cyrl Šojdr* zpětně roky 1925 – 1938.

Přepis byl vyhotoven dle originálu včetně gramatických nepřesností v něm obsažených.

ROK 1918

Bída

Počátek roku byl velmi neutěšený. Čtvrtý rok strašné světové války počínal nedostatkem téměř všech životních potřeb. Trpěli lidé, trpěla i zvířata. Přes 1917-18 většina dobytka tak vyhladověla, zhubeněla a zeslábla, že nemohla ani státi na nohách. Jakmile se ukázala na jaře první travička už lidé honili dobytek na pastvu, ač často jej museli i podpírat; tak byl zesláblý. Mnoho dobytčat uhynulo na měknutí kostí následkem nedostatečného krmení.

Počasí a úroda

Jarní počasí bylo velmi příznivé obilninám, ale v době od 27./5. – 5./6. uhodily pozdní mrazy, které nadělaly hodně škod. Právě kvetly rži na dolinách a ty byly hodně mrazem poškozeny. Mnohé zeměanky zmrzly nadobro, ale později vyhnaly nanovo a daly dobrou sklizeň. Daleko horší sklizeň daly brambory, které jenom namrzly. Také kukuřice a fazole byly mrazem zničeny. Přesto vše ukazovala se úroda toho roku velmi pěknou. Když však byly žňové práce v nejlepším, přišly dlouhotrvající deště a mnoho obilí porostlo. I tak ovšem se dobře zpeněžilo, poněvadž poptávka daleko předstihovala nabídku.

Ovoce

Z ovoce daly dobrou úrodu třešně, „dorancie a kulovačky“. Ceny plodin a hospodářského dobytka dosáhly v tomto roce deseti až třicetinasobku cen z roku 1914, před vypuknutím války. Také ceny tovarů stoupaly téměř denně, takže se lidem z toho točila hlava.

Ceny

Ceník některých potřeb v roce 1918.

Ceník některých potřeb v roce 1918.

druh	množství	cena	druh	množství	cena
másko	1 kg	60 -	ženská botky	pár	300 -
mléko	1 l	160 -	mužské -	"	300 -
vejce	1 kus	110 -	kloubek muž.	1	70 -
kuře	"	20 -	hoňský postroj	pár	1100 -
kachna	"	65 -	opratě	"	300 -
husa	"	100 -			
ječmen	1 q	200 -			
žito	"	500 -			
pšenice	"	500 -			
mouka	1 kg	10 -			
třešně	"	5 -			
tele	1 kus	500 -			
kráva	"	4000 -			
hřeb	"	3000 -			
selata	pár	1200 -			
kuň	1 kus	6-10000 -			
kužle	"	70 -			
koza	"	500 -			

Katastr obce Šumic v r. 1918.

Pole	924.01 ha	
louky	54.44 "	
zahrady	30.61 "	
pastviny	363.73 "	
lesy	150.63 "	
molečky	0.02 "	
stavební plochy	10.03 "	
neplodná pozemka	57.43 "	1570.90 ha

Narození

Následky války se také projevily v počtu porodů. Narodilo se toho roku v Šumicích 12 chlapců a 10 děvčat. Je to nejnižší číslo, jakého Šumice v tom ohledu dosáhly.

Úmrtí

Zemřelo v tomto roce 10 mužů a 13 žen, nepočítaje v to ty, kteří padli na bojišti.

Chřipka

S příchodem podzimu objevila se v obci – španělská chřipka. Tato epidemická nemoc má jméno odtud, že tohoto roku propukla ve Španělsku a prošla pak téměř celým světem; kosíc nemilosrdně všecko slabé a nezuživé. V Šumicích byl průběh nemoci celkem mírný, ale přece muselo býti vyučování školní přerušeno v době od 21.X. – 4 .XI., poněvadž většina dětí i četní dospělí byli touto nemocí postiženi.

Státní převrat

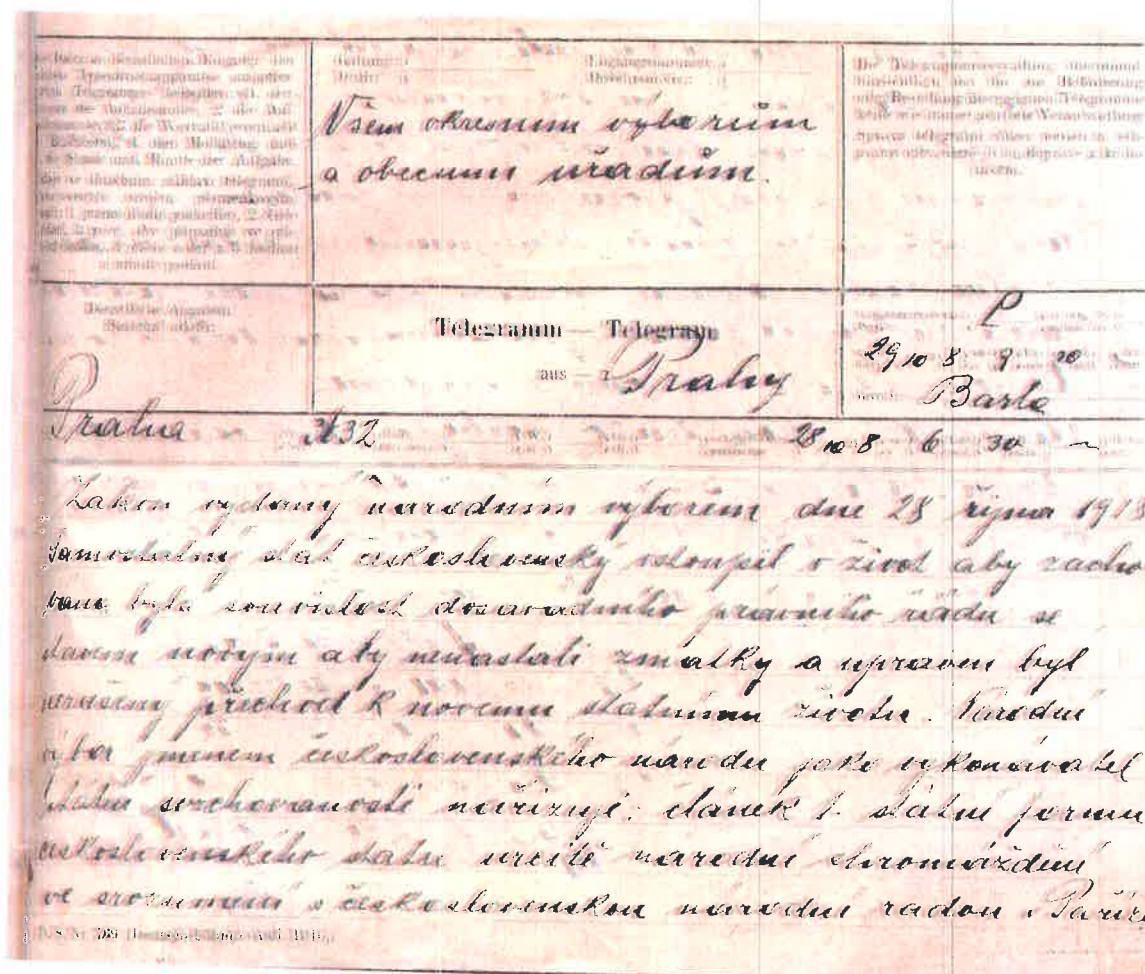
Do této doby epidemie chřipky v Šumicích spadá nejradostnější událost našeho národa – utvoření republiky Československé.

*Ó, přijde jaro zas na české luhy,
s úsměvem, jasem, plno rodné síly,
a zelení a květem nad mohyly
vyklíčí vše, co dnes tam spí sen tuhý.
V prst volnou zaořou zas české pluhy,
a s hnědých polí, které pot náš pily,
my sami budem sklizet, co jsme síli,
a volni volných budeme zas druhy.*

Napsal před půl stoletím J. V. Sládek.

Vyplnily se věštby našich básníků, nejhoroucnější tužby všech dobrých Čechů došly splnění. Boj bratří našich na všech bojištích Evropy i společná vůle celého národa přivedily 28. říjen 1918. Toho dne splynul náš odboj zahraniční, vedený prof. T. G. Masarykem, s naším dosud pasivním odbojem domácím v rukou Národního výboru v Praze, který svým prvním zákonem ze dne 28. října 1918 stanovil, že „Samostatný československý stát vstoupil

v platnost.“ I v Šumicích zapůsobila tato událost mocným dojmem. Říd. učitel Ant. Vaněk zapsal o tom do školní kroniky následující: „Rakousko-uhersko stihl zaslužený osud. Budova jeho se rozpadla a z jeho trosk povstávají nové útvary – nové státy – na naší půdě. Československý stát. První tato telegrafická zpráva, již zároveň Národní výbor v Praze prohlašuje v novém státě československém první zákon ze dne 28. října 1918, zapůsobila v Šumicích dojmem nevýslovné radosti. Do Šumic došla zpráva až sám večer, než přes to rozlaholily se zvony, až již po klekání, a lid sbíhal se do kostela, kdež zapěna děkonná hymna „Bože, chválíme Tebe“ a národní „Kde domov můj“. Po celou noc nato neustávala hlaholiti hudba a nadšený zpěv, vždyť, Bože, ujařmený národ náš zbaven byv pout, probudil se k novému životu, ku svobodě!“

Obecní výbor sešel se k slavnostnímu sezení dne 29. října 1918. Po slavnostním zahájení schůze starostou Martinem Šejdrem za „povznesené nálady a všeobecně radostně vznícené mysli“ přečten telegram Národního výboru v Praze, jímž se oznamuje, že Samostatný československý stát vstoupil v život. Originál telegramu je přilepen vedle. „Po přečtení tohoto telegramu, uvádí zápis o schůzi, „následoval nevyčísitelný jásot přítomných a po té rozvinula se radostná debata o tomto šťastném, osvobozujícím státním převratu. Nato jednomyslně usneseno pečovati o zachování důstojného klidu, aby přechod k novému státnímu životu nebyl rušen nežádnými zmatky a lehkovážným jednáním, - ochotně plniti všechny příkazy Národního výboru, všech pokynů jeho přesně šetřiti, ve všem vůli jeho radostně se podrobiti a vůbec každý cele se postaviti do služeb národa a státu československého“ Protokol podepsali všichni členové obecního zastupitelstva a zapisovatel ř. učitel Ant. Vaněk ho olemoval ozdobou v národních barvách.

jako orgán jednotné vůle národa nř. se tak
stane vykonávač statui srochovanost národní výbor
Článek 2: všechny dosavadní ruské a říšské zákony
a maximální místotaj prozatím v platnosti.
Článek 3: všechny úřady samosprávné a říšské úřady
statui zemské okresní říšské a obecní sou podřízeny
národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají
dle dosavadního zákona a maximální.
Článek 4: zákon tento nabývá platnosti dnem
dne. Článek 5: Předsednictvo národního
výboru se ukládá aby tento zákon provedlo.
Dáno v Praze dne 28 října 1918
Antonín Švehlák
M. Dr. Václav Štěpán
M. Dr. Alois Rasín
M. Dr. František Soukup
M. Dr. Václav Štebál

Světová válka

Po vytvoření čsl. státu a zhroucení Rakouska řítily se světové události ráz na ráz. 3. listopadu 1918 smluveno příměří a 11. listopadu uzavřen mír. Tímto mírem byla ukončena tak zvaná „světová válka“. Hrdzy této války jsou dostatečně vylíčeny v četných knihách. Bylo vydáno tisíce různých statistik o nákladech na tuto válku, o počtu padlých a raněných, o ceně zničených hodnot apod. Jsou to vesměs čísla, nad nimiž běží mráz po zádech. Jenom samotné Rusko mobilisovalo na 15,000.000 vojáků, Německo 13,000.000, Rakousko asi 8,000.000 a další milióny mužů Francie, Anglie a Spojené státy, nepočítaje ani armády menších států jako Belgie, Srbska, Černé hory, Bulharska, Rumunska, Itálie a Turecka. Počet mrtvých se odhaduje na 10,000.000. U samého Verdunu, největší pevnosti francouzské, je pohřbeno přes jeden milion padlých Francouzů a Němců. Hrozno vzpomínati! Samo Rakousko si vypůjčilo během války celkem 346 miliard korun na vedení války od svých občanů ve formě osmi válečných půjček.

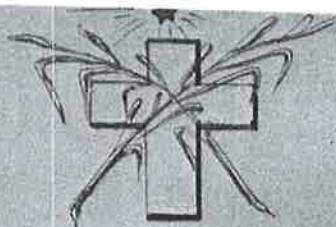
Také Šumice přinesly ovšem své oběti na oltář „boha Války“. Uvedu pouze ty, které se dají přesně vyjmenovati, ač to nebude zdaleka výpočet úplný.

Válečné půjčky

Poměrně dobře dopadla obec s válečnými půjčkami. Praktikovala to totiž tak, že vždy následující půjčku upisovala lombardem půjček předešlých, takže při konečném vyúčtování shledáno, že ztratila na válečných půjčkách celkem asi 2.440K, což nebyl v r. 1918 obnos tak značný. Daleko bolestnější jsou ztráty na lidských životech. Uvádím zde přehled všech vojinů padlých ve světové válce.

Padlí

Seznam

padlých

Jméno	stav	padl v roce	stáří	blížeší údaje o smrti
Skyba František	ženat kateř	1914	32 v.	
Živněř Josef	ženat v děti	" " "	38 "	
Ulek Josef	" " "	" " "	28 "	
Dvořáček František	" " "	" " "	27 "	
Gajdoš František	svobod.	" " "	26 "	
Hřib Josef	" " "	" " "	23 "	
Prochar Vincenc	ženat v děti	" " "	23 "	
Lekeš Josef	svobod.	1915	20 "	
Pavlíček František	svobod.	" " "	21 "	
Gajdoš Josef	" " "	" " "	28 "	
Dvořáček Balt	svobod.	" " "	24 "	
Bělik František	svobod.	" " "	33 "	
Jančářík František	svobod. v děti	1916	22 "	
Plášek Josef	ženat kateř	" " "	39 "	
Juřeník František	ženat v děti	" " "	43 "	
Vajdlík František	ženat v děti	" " "	32 "	
Serek František	svobod.	" " "	23 "	
Zapletal František	svobod.	" " "	24 "	
Šlahora Josef	ženat v děti	" " "	32 "	
Tlach Vincenc	svobod.	" " "	20 "	
Jančář. Tomáš	ženat v děti	" " "	38 "	
Vaculín Josef	" " "	" " "	38 "	
Kubáň Mikuláš	svobod.	" " "	23 "	

Jméno	stav	padl v roce	stáří	bližší údaje o smrti
Liška Josef	svobod.	1916	23 r.	
Pelikán Štěpán	ženat 2 děti	...	28 "	
Borýsek Karel	svobod.	1917	21 "	
Lekeš Jan	ženat 1 dítě	...	34 "	
Hříb Jan	ženat 1 dítě	...	34 "	
Stezák Richard	ženat 2 děti	...	40 "	
Spát Josef	svobod.	...	34 "	
Ulek Matěj	svobod.	...	27 "	
Lekeš Martin	ženat 2 děti	...	28 "	
Zábojník	ženat 2 děti	...	29 "	
Ulek Josef		...	38 "	
Oliva František	svobod.	1918	20 "	
Gerich Martin	svobod.	...	24 "	
Juřenik Jan	ženat 5 dětí	...	43 "	
Bartoš František	svobod.			
Bachůrek Jan	svobod.	1920	26 "	
Hruška Karel	svobod.	1919		

40 mužů v nejkrásnějším věku se nevrátilo ke svým rodinám. Jejich těla tluč daleko od rodné obce ve společných vojenských hrobech. Mnohé ani nebylo lze řádně pochovat, protože byli výbuchy trhavých střel /min, šrapnelů a pod./ roztrženi a jejich těla rozmetána do všech stran světových. Ti jsou poznačeni v našem seznamu jako „nezvěstní“. Mučedníci rakouského imperialismu, nepadli jste nadarmo! Vaší smrtí, byť nepřímou, byla vykoupena svoboda našeho národa. Necht' Vám cizí půda, v níž odpočíváte není příliš těžkou!

Občané šumičtí uctili památku padlých bojovníků postavením „pomníku padlých“, němž bude řeč na příslušném místě.

Legionáři

Občané šumičtí zúčastnili se však také aktivně boje za svobodu našeho národa, který organizoval od počátku války za hranicemi /v Rusku, Francii, Itálii a Spojených státech/ prof. T. G. Masaryk, Dr. Eduard Beneš, Milan Rastislav Štefánek, Štefan Osuský, Bohdan Faviů a celá řada jiných. Pod jejich vedením vznikly československé legie v Rusku, Francii

a Itálii, které svým bojem proti Rakousku a Německu nejvíce přispěly k utvoření československého státu.

Zaznamenávám zde s pýchou, že 24 mladých mužů, rodáků ze Šumic, bojovalo v řadách legie ruské a italské. Cílevědomá výchova učitelů, různých spolků vlasteneckých a zajisté i četba českých knih vlasteneckých přinesla u nich zdárné ovoce. Dvacátýpátý není rodák šumický, ale patří sem, poněvadž byl v r. 1914 učitelem na zdejší škole obecné /Karel Hruška/ Více o něm viz v r. 1919.

